

Rapport från Kommunrevisionen

Datum 2016-06-02

Granskning av Kommunstyrelsen 2015

Kommunrevisionen

Revision av Kommunstyrelse, KS, 2015

Till: Kerstin Gadde, Hans Pettersson, Inga Göransson

Kopia: Bengt Torstensson, Solweig Lewin, Ulla Kedbäck, Birgit Strömberg, Arne Lindström, Lars Kjellgren, Magnus Bylin

Från: Hans-Bertil Martinsson för revisionen

Revisorer: Birgit Strömberg, Arne Lindström, Lars Kjellgren, Magnus Bylin, Hans- Bertil Martinsson

Intervjuer

Nio personer utvaldes slumpmässigt och intervjuades i grupper om tre personer, således tre intervjutillfällen. Antalet personer anses utgöra en representativ andel av kommunstyrelsen. Intervjuerna hölls i ett öppet och positivt klimat.

Observationer, rekommendationer och åtgärder

Av bilaga 1 framgår de observationer som gjordes vid revisionen och därtill kopplade rekommendationer.

Bilaga 2 beskriver Kommunstyrelsens svar på åtgärderna vilka omfattar status på vissa punkter och planerade åtgärder på andra punkter.

Uppföljning

Tidpunkt för genomförande av planerade åtgärder enligt bilaga 2 saknas, av denna anledning kommer uppföljning att ske efter överenskommelse med Kommunstyrelsen. Denna tidpunkt är ännu inte fastställd.

Revision av Orust Kommunstyrelse

I revisionen ingick:

- Planering av revisionen
 - o Intervjuer planerades för 4 grupper om vardera 3 personer, totalt 12 personer i olika konstellationer såsom opposition, majoritet och funktion.
- Genomförande
 - o Intervjuer med ledamöter, kommunstyrelsen, 9 ledamöter.
 - o Granskning/Genomlysning
 - o Sammanställning, verifiering av observationer samt rapportering
- Uppföljning
 - o Krav på åtgärdsplan, 2015-11-01
 - o Åtterrapporering från KS på plan 2015-12-18

Observation	Risk	Rekommendation
<p><u>1.Risk</u> KS har inte någon strukturerad process för riskbedömning av den verksamhet man ansvarar för.</p>	<p>Oförutsedda händelser med ekonomiska konsekvenser.</p>	<p>Vi rekommenderar att en strukturerad process för riskbedömning tas fram för användning där det anses tillämpligt. Vi rekommenderar vidare att riskanalys införs i KS reglemente.</p>
<p><u>2.SWOT/Motsvarande</u> Det görs ingen dokumenterad SWOT analys eller liknande av KS. (SWOT = Styrka, svaghet, möjlighet, hot.)</p>	<p>Missade möjligheter.</p>	<p>Vi rekommenderar att en dokumenterad process för SWOT analyser eller motsvarande tas fram och implementeras. Vidare rekommenderas att SWOT eller motsvarande dokumenteras i KS reglemente, för en klar och tydlig målstyrning.</p>
<p><u>3. Uppsiktsplikt</u> Vid intervjuerna framkom att det är oklart vad uppsiktsplikten innebär och denna har således inte definierats och tydligt dokumenterats.</p>	<p>Uppställda mål och önskade resultat nås inte.</p>	<p>Vi rekommenderar att uppsiktsplikten definieras och implementeras i organisationen. Vidare rekommenderas att uppsiktsplikten förtydligas i KS reglemente</p>
<p><u>4.Budgetuppföljning</u> Månatlig uppföljning av budget gjordes tidigare men frekvensen har reducerats och följs för närvarande via års hjulet, Det finns dock ett behov att månatlig uppföljning av budget återinförs.</p>	<p>Sena signaler om att budgeten inte följs.</p>	<p>Vi rekommendera att månatlig uppföljning av budgeten återinförs. Vidare rekommenderar vi att en månatlig summering i form av en likviditetsbudget med planerade in och utbetalningar övervägs.</p>
<p><u>5. Utbildning/Kompetens</u> Partierna erbjuder generell utbildning för dess medlemmar, men specifik utbildning för ledamöter i KS förekommer i begränsad omfattning.</p>	<p>Beslut tas på felaktiga grunder.</p>	<p>Vi rekommenderar att en kartläggning av kompetensen i KS genomförs och en utbildningsplan baserad på denna tas fram.</p>

<p><u>6.Gränssytor</u> 6.1 KSAU-KS Gränssytan mellan KSAU och KS fungerar relativt bra. Önskemål finns dock att representanter från förvaltningen bidrar med sin kompetens och kunskap då ärenden bereds inför KSAU. 6.2 KS-KF Gränssytan mellan KS och KF har en potential till förbättring. I rådande läge är samarbetsformerna oklara och risk för missförstånd föreligger. Som exempel nämndes inställelse av ett möte i KF, som gjorts på oklara grunder.</p>	<p>Otillräckligt underlag inför beslut.</p> <p>Respekten för demokratin äventyras.</p>	<p>6.1 Vi rekommenderar att arbets sätt tas fram för att säkerställa så att ledamöter i KSAU och KS får tillgång till relevant information innan beslut fattas.</p> <p>6.2 Vi rekommenderar att samarbetsformerna mellan KS och KFs presidier förtydligas.</p>
<p><u>7.Roller & Ansvar</u> Eftersom ordförande och medlemmar i utskott är medlemmar i KS antar man att dessa bevakar utvecklingen i sina utskott. Det föreligger dock inte ett formellt ansvar att vissa medlemmar bevakar och ansvarar för specifika områden, "alla ansvarar för allt".</p>	<p>Uppsiktsplikten försvåras.</p>	<p>7. Vi rekommenderar att arbetsformer och rutiner införs, där bl.a. ansvar och ordförande-information klart framgår. Vi rekommenderar att detta dokumenteras i KS reglemente.</p>
<p><u>8. Kostnadsreduktion</u> 8.1 Systematisk genomgång Man anser att man har god kontroll på kostnader och diskuterar budget regelbundet. Man har dock i begränsad omfattning gått igenom samtliga kostnadsställen och ifrågasatt dessa. 8.2 Kommunchefens uppdrag Kommunchefen har fått i uppdrag att genomföra ett antal åtgärder, kopplade till reducerade kostnader och ökade inkomster. Projektplaner med delmål och mål samt tidsplaner för dessa kunde inte uppvisas.</p>	<p>Höga kostnader</p> <p>Åtgärderna genomförs inte. Uteblivna resultatmål.</p>	<p>8.1 Vi rekommenderar att i högre utsträckning kritiskt granska kommunens kostnader.</p> <p>8.2 Vi rekommenderar att projektplaner med delmål och mål samt tidsplaner tas fram för kommunchefens uppdrag för åtgärder, kopplade till reducerade kostnader och ökade inkomster.</p>

<p><u>9. Ansvarsfrihet för KS 2014.</u> En otydlig beskrivning gjordes av de åtgärder som krävdes för att komma tillrätta med de orsaker som låg till grund för att ansvarsfrihet inte gavs för KS 2014, således krävs ett förtydligande av dessa,</p>	<p>KS får inte ansvarsfrihet för 2015.</p>	<p>9. Vi rekommenderar att en tydlig plan tas fram inklusive åtgärder och genomförande av dessa utifrån revisionsberättelsen 2014 vad gäller ansvarsfrihet.</p>
<p><u>10. Kontinuerliga förbättringar av KS verksamhet</u> Det hävdas att man med formella och informella nätverk förbättrar verksamheten i KS, men man har ingen dokumenterad plan till förbättring av KS verksamhet.</p>	<p>Stagnation i verksamheten.</p>	<p>10. Vi rekommenderar att en plan tas fram för kontinuerliga förbättringar av KS.</p>
<p><u>11. Näringsliv</u> Det poängterades att politiken har ett stort ansvar för utvecklingen av näringslivet på Orust. Man har tillsatt en ny funktion, företagslots, men saknar i övrigt personella resurser och en väl fungerande organisation.</p>	<p>Förlorade nyetableringar av företag på Orust. Uteblivna arbetstillfällen</p>	<p>11. Vi rekommenderar att organisationen av näringslivet på Orust vitaliseras och optimeras.</p>
<p><u>12. Mötesprotokoll KS</u> <u>Denna granskning har gjorts av revisionen utan medverkan av intervjupersoner och baseras på mötesrapporter under 2015.</u> Med få undantag saknas ansvar, tidsplaner och krav på återrapportering/uppföljning för beslut tagna i KS. Vidare tycks väsentlig information saknas vid informationspunkten ex. verksamhetschefer informerar om aktuella frågor men bakgrundsinformation saknas.</p>	<p>Åtgärder blir inte utförda. Mål uppfylls inte.</p>	<p>12. Vi rekommenderar att ansvar, tidsplaner och krav på återrapportering införs i KS protokoll. Vidare rekommenderas att informationspunkterna tydliggörs i KS protokoll.</p>

Dialog om revisionens åtgärdslista (kvartal 3) – Återkoppling och svar från kommunstyrelsens presidium

P1. Risk

KS har antagit en policy för riskhantering. Verksamheterna har rutiner för upprättande av risk- och sårbarhetsanalyser. Verksamheterna via respektive utskott delger kommunstyrelsen avvikelser från sina risk- och sårbarhetsanalyser. Säkerhetsrådgivaren har också tagit fram ett kommungemensamt system för analyserna.

När det gäller KS möjligheter att se risker och möjligheter i ett övergripande perspektiv, så deltar kommunen i SKL:s instrument för utvärdering; Kommunkompassen. I Kommunkompassen rankas olika faktorer av betydelse för kommunens utveckling.

Frågan har inte den digniteten att den hör hemma i ett reglemente.

Rent generellt är ett reglemente en definition av det formella ansvar och de befogenheter KF lämnar till en nämnd. Revisionen ska bara undantagsvis revidera KF:s styrdokument.

P2. Swot/Motsvarande

Inför budgetarbetet 2017 kommer SWOT-analyser att användas för varje förvaltningsområde samt för staben och övergripande. (Innevarande års budgetprocess startar med budgetdagarna 4-5 april.) Ang. reglemente, se ovan.

P3. Uppsiktsplikt

Uppsiktsplikten finns reglerad i kommunallagen och går igen i KS reglemente, §§ 1 och 3. Verksamhetsredovisningar från nämnder och utskott finns till kommunstyrelsens förfogande. Det finns en rad inlagda processer som stöd för KS övergripande ekonomiska ansvar. Processerna återges i den ekonomiska årsplanen som antas av KS. (Vi har bl.a. delårsrapport, bokslut, prognoser och finansrapporter). Rutinerna framgår av den ekonomiska årsplanen och KS ansvar är därmed implementerat.

P4. Budgetuppföljning

Likviditetsplan finns och uppdateras ständigt. Den anmäls sedan till Ksau varannan månad. Likviditeten bedöms vara tillfredställande och inte problematisk i sig.

Budgetuppföljningen och dess tidpunkter är baserad på vilka perioder det är viktigt att återge händelser. I januari och i slutet av året är det t ex inte helt meningsfullt med rapporter.

P5. Utbildning/Kompetens

Att KS skulle genomföra en kartläggning av kompetensen hos de som av sina respektive partier är valda att sitta i kommunstyrelsen torde inte vara relevant. Det är upp till varje parti genom det

partistöd som ges varje mandatperiod, att användas till utbildning och fortbildning som partierna anordnar. Kommunstyrelsen kan i mån av resurser bjuda in till föreläsningar eller använda sig av egna tjänstemän, vilket förekommer redan idag. KS har t ex haft föreläsningar om mutor, bestickning och korruption och jävsfrågor, PUL-lagstiftningen mm. En utbildning är också planerad till 16-04-01 i roller och ansvar.

P6. Gränsytor

6.1 Det framgår inte vilka brister som revisionen har identifierat. En översyn av kommunens ärendehantering pågår. Parallellt med det görs också en utvärdering av den övergripande förvaltningsorganisationen. Detta ska resultera i åtgärder för att förbättra beslutsunderlagen. Efter uppdrag från KS presidium arbetar förvaltningen också med att ta fram ett förslag till direktiv för en utredning av den politiska organisationen.

Syftet med ovanstående är att förbättra styrning och ledning i kommunen.

6.2 Presidierna träffas regelbundet för dialog och diskuterar då också hur samarbetet kan utvecklas. I mån av behov förs minnesanteckningar från mötena.

P7. Roller och ansvar

KS kommer 2016-04-01 att genomföra en utbildning i ämnet riktad till KS, MBN, revisionen och vissa tjänstemän. Utbildning i roller och ansvar är f ö återkommande i nyvald-utbildningarna i början av varje mandatperiod och bör kanske t o m få större utrymme i framtida motsvarande utbildningsdagar.

P8. Kostnadsreduktion

8.1 De rapporter som KS får i enlighet med den ekonomiska årsplaneringen ger möjligheter att följa upp för att erhålla förklaringar och vidta åtgärder. Vidtagna åtgärder som kan nämnas är:

- Översyn och kontroll av alla återbesättningar av tjänster.
- Översyn av hanteringen av kommunens fordon och kommunens tjänsteresor som har lett till en samordning av användningen med ekonomiskt fördelaktiga resultat.
- Åtgärder för samordnad lokalplanering har vidtagits

8.2 Generellt måste alla uppföljande åtgärder anpassas till vilka resurser som finns till förfogande. Efter att bl a KS presidium initierat frågan, kommer en rutin att tas fram för samla pågående uppdrag och projekt på en särskild sida, dels för att förhindra dubbelarbete, dels för uppföljnings skull och dels för att underlätta styrning generellt.

P9. Ansvarsfrihet för KS 2014

En tydlig plan kommer att finnas. Årsplanen kommer att följas upp. Uppföljning av tagna beslut samt måluppfyllelse kommer att tydliggöras. Insatser görs för att följa upp investeringsplanen fullt ut. Investeringar prioriteras kontinuerligt om.

P.10 Kontinuerliga förbättringar

Varje verksamhet bedriver utvecklings- och förbättringsarbete. Det finns en utvecklingsgrupp med representanter för de olika förvaltningsområdena samt staben. Ett planerings- och uppföljningssystem planeras att köpas in och implementeras under 2017. Till detta bör en tjänst som kvalitetssamordnare kopplas. I den tjänsten kan också ett uppdrag kopplas att implementera övergripande gemensamma verktyg/modeller för systematiskt utvecklings- och förbättringsarbete.

P11. Näringsliv

Revisionens observation behöver preciseras och där det också framgår vilka brister som avses. En näringslivsstrategi har antagits av KF och till den är en handlingsplan under framtagning som sedan ska till KS för beslut. Det pågår en samverkan med Tjörns och Stenungsunds kommuner vad avser näringslivsutveckling. Näringslivets medverkan i detta arbete tillvaratas genom lokalt samråd. Exempel på nya arbetssätt är Forum Orust där en kontinuerlig medverkan från näringslivsrepresentanter borgar för höjd kvalitet i näringslivsarbetet.

Kommunens insatser styrs också av kommunallagen och regelverk, t.ex. EU-direktiv.

P12. Mötesprotokoll KS

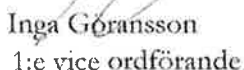
Vi tillämpar beslutsprotokoll, inte mötesanteckningar. Av lagmässiga och rationella skäl. Den information som är väsentlig som underlag för att fatta beslut finns i särskilda tjänsteyttranden och andra dokument i de särskilda beslutsärendena. Det är närmast en smaksak om vissa informationspunkter ska återges mer detaljerat, men har knappast betydelse för KS möjlighet att styra och leda. Samtliga beslutsprotokoll finns att tillgå. En informationsskyldighet mellan politik och förvaltning finns och är viktig. Vi har från kommunledningens sida ingen indikation på att det finns större brister i denna.

Vissa uppdrag ska återrapporteras och detta anges då i det fattade beslutet. I övrigt är återrapportering alltid bra men bevakning av besluts genomförande är ännu viktigare och har idag vissa brister. Detta kan göras genom bättre uppföljning. Översyn av denna rutin tillsammans med andra pågår. En annan del i översynen är f.ö. rutiner för att förbättra beredning och underlag för beslut.

Kommunstyrelsens presidium

Kerstin Gadde
Ordförande

Inga Göransson
1:e vice ordförande

Hans Pettersson
2:e vice ordförande